

**โครงการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ
เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง**

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาคนไร้รากเหง้าที่ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติ อาทิ เด็กไร้เดียงสาที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งหรือเด็กเร่ร่อน เด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถติดต่อตามหาบิดามารดาหรือญาติร่วมสายโลหิตทางบิดาหรือมารดา นอกจากนี้ ยังรวมถึงผู้ป่วยทางจิตประสาทหรือพิการทางสมอง มีอาการเลอะเลือน ที่ไม่อาจพิสูจน์สถานะบุคคลได้ โดยผู้ที่จะสามารถยื่นคำร้องขอสัญชาติไทยต้องได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตน และมีหลักฐานแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี และมีคุณสมบัติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด ประกอบกับกรมการปกครอง (สำนักบริหารการทะเบียน) ได้รับการแจ้งประสานจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข กรณีกลุ่มคนเปราะบาง อาทิ คนไร้รากเหง้า คนไร้ที่พึ่ง คนพิการ ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตประสาท ฯลฯ ที่อยู่ในการอุปการะดูแลของสถานสงเคราะห์และโรงพยาบาลในสังกัด ประสบปัญหาสถานะบุคคล และไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือบางรายมีรายการบุคคล แต่ไม่สามารถนำพยานหลักฐานไปพิสูจน์เพื่อขอใช้รายการดังกล่าวได้ ปัญหาดังกล่าวส่งผลทำให้กลุ่มคนเปราะบางไม่สามารถเข้าถึงสิทธิด้านการรักษาพยาบาล และสิทธิขั้นพื้นฐานด้านอื่นๆ

กรมการปกครอง (สำนักบริหารการทะเบียน) พิจารณาประเด็นปัญหาสถานะบุคคลของกลุ่มคนเปราะบางที่อยู่ในการอุปการะดูแลของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน จึงได้มีการพัฒนาระบบตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร โดยสามารถดำเนินการได้เป็น ๒ กรณี ประกอบด้วย (๑) กรณีการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลตรงกับรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร และได้รับการรับรองว่าเป็นเจ้าของรายการ บุคคลดังกล่าวจะสามารถใช้รายการบุคคลที่ตรวจพบ และสามารถจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน แล้วแต่กรณี เพื่อเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานจากหน่วยงานของรัฐ และ (๒) กรณีที่การตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลไม่ตรงกับรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ให้สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ดำเนินการรับคำร้อง ตรวจสอบข้อเท็จจริง และจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ เมื่อนายทะเบียนได้จัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลักแล้ว หากปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๙/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือตามกฎหมายอื่น ให้นายทะเบียนรับคำร้องเพื่อขอสัญชาติไทยต่อไป ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลในเชิงรุก และเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มคนเปราะบางที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานรัฐ สำนักบริหารการทะเบียน จึงได้จัดทำ “โครงการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร” ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อจัดหน่วยบริการตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลเคลื่อนที่พิเศษอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มคนเปราะบางที่อยู่ในการอุปการะดูแลของหน่วยงานของรัฐ สามารถเข้าถึงระบบการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

๒.๒ เพื่อนำอัตลักษณ์บุคคลจากภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ ไปตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร หากพบว่าตรงกับรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร และได้รับการรับรองว่าเป็นเจ้าของรายการ ให้ชุดหน่วยบริการจัดทำบัตรเคลื่อนที่จัดทำบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน แล้วแต่กรณี

๒.๓ เพื่อแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลในเชิงรุก กรณีกลุ่มคนเปราะบางที่อยู่ในการอุปการะดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข อาทิ คนไร้รากเหง้า คนไร้ที่พึ่ง คนพิการ และผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตประสาท ฯลฯ ให้ได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานจากหน่วยงานของรัฐ

๓. เป้าหมาย

เพื่อแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล กรณีกลุ่มคนเปราะบางที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ซึ่งอยู่ในการอุปการะดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย (ผนวก ก.)

๓.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ , กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และกรมกิจการผู้สูงอายุ) ได้แก่ สถานสงเคราะห์ที่มีหน้าที่ดูแลคนไร้ที่พึ่ง ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้มีอาการทางจิตประสาท ฯลฯ จำนวน ๒๓ แห่ง

๓.๒ กระทรวงสาธารณสุข (กรมสุขภาพจิต) ได้แก่ โรงพยาบาลที่มีหน้าที่ดูแลผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตประสาท จำนวน ๒๐ แห่ง

โดยมีเป้าหมายทั้งหมดครอบคลุมพื้นที่ ๒๔ จังหวัด (สถานสงเคราะห์และโรงพยาบาล จำนวนทั้งสิ้น ๔๓ แห่ง)

๔. แนวทางการดำเนินงาน

สำนักบริหารการทะเบียน กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๔.๑ ระยะแรก สำนักบริหารการทะเบียนดำเนินการจัดชุดหน่วยบริการตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลเคลื่อนที่ ประกอบด้วย ส่วนการทะเบียนราษฎร ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน ส่วนสัญชาติและการทะเบียนและบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย ส่วนบูรณาการฐานข้อมูลกลางภาครัฐ ร่วมกับสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ดำเนินการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคล โดยการใช้ภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร โดยมีเป้าหมายการดำเนินการเป็นสถานสงเคราะห์และโรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนนทบุรี) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑.๑ สำนักบริหารการทะเบียนจัดชุดหน่วยบริการตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลเคลื่อนที่พิเศษ โดยการถ่ายภาพใบหน้าและจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลที่มีปัญหาสถานะบุคคล จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวไปตรวจพิสูจน์กับรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ที่ได้ถูกบันทึกเอาไว้ในขั้นตอนการจัดทำบัตรประจำตัว

๔.๑.๒ กรณีที่ตรวจพบรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ให้จัดทำเอกสารรับรองรายการบุคคล เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน แล้วแต่กรณี

๔.๑.๓ กรณีที่ตรวจไม่พบรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ให้สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ดำเนินการรับคำร้อง ตรวจสอบข้อเท็จจริง และจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ หากปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินการรับคำร้องเพื่อขอสัญชาติไทยต่อไป

๔.๒ **ระยะที่ ๒** การดำเนินการของศูนย์บริหารการทะเบียนภาค และศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

๔.๒.๑ สำนักบริหารการทะเบียนจัดทำโปรแกรมตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคล เพื่อให้ศูนย์บริหารการทะเบียนภาค และศูนย์บริหารการทะเบียนภาค สาขาจังหวัด นำไปใช้ตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคล ในสถานสงเคราะห์หรือโรงพยาบาลเป้าหมายที่ตั้งอยู่ในพื้นที่

๔.๒.๒ ศูนย์บริหารการทะเบียนภาค และศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัดร่วมกับสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่สถานสงเคราะห์หรือโรงพยาบาลเป้าหมายตั้งอยู่ จัดทำแผนการปฏิบัติงานและจัดชุดหน่วยบริการตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลเคลื่อนที่ โดยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนตามข้อ ๔.๑.๑ - ๔.๑.๓

๕. งบประมาณ

๖. ระยะเวลาการดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๓

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักบริหารการทะเบียน (ส่วนการทะเบียนราษฎร)

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ทำให้มีชุดหน่วยบริการตรวจพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลเคลื่อนที่พิเศษอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มคนเปราะบางที่อยู่ในการอุปการะดูแลของหน่วยงานของรัฐสามารถเข้าถึงระบบการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคล จากภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

/๘.๒ ทำให้...

๘.๒ ทำให้มีการใช้เทคโนโลยีตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานะข้อมูลการทะเบียนราษฎร หากพบว่าตรงกับรายการในฐานะข้อมูลการทะเบียนราษฎร และได้รับการรับรองว่าเป็นเจ้าของรายการ ให้ชุดหน่วยบริการจัดทำบัตรเคลื่อนที่จัดทำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน แล้วแต่กรณี

๘.๓ ทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลในเชิงรุก กรณีกลุ่มคนเปราะบางที่อยู่ในการอุปการะดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข อาทิ คนไร้รากเหง้า คนไร้ที่พึ่ง คนพิการ และผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตประสาท ฯลฯ ให้ได้รับการจัดทำเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานจากหน่วยงานของรัฐ


๙. ผู้เสนอ โครงการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานะข้อมูลการทะเบียนราษฎร



(นายวีระชาติ ดาริชาติ)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

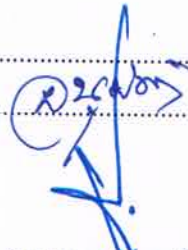
๑๐. ความเห็นของรองอธิบดีกรมการปกครอง โครงการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานะข้อมูลการทะเบียนราษฎร

.....

.....

(นายวินิต สีสุก)

รองอธิบดีกรมการปกครอง

๑๑. ผู้อนุมัติ โครงการตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคลด้วยภาพใบหน้าและลายพิมพ์นิ้วมือ เพื่อตรวจพิสูจน์สถานะและรายการบุคคลในฐานะข้อมูลการทะเบียนราษฎร

.....

.....

(นายธนาคม จงจิริระ)

อธิบดีกรมการปกครอง